

The background features a series of overlapping circles and lines, some solid and some dashed, creating a dynamic, geometric pattern. A large red shape, resembling a speech bubble or a callout box, is centered on the page, containing the main text.

Vývojová psychologie

3.seminář

Osnova

- Opakování z minulého semináře
- Jean Piaget
- Období adolescence

MySpeechClass.com

O kom je řeč?

- <https://www.youtube.com/watch?v=7AuhaJYqXQ4>

Jednotlivá stádia

- <https://www.youtube.com/watch?v=lhcgYgx7aAA&t=15s>

SENZOMOTORI CKÉ STADIUM

- 0-2 ROKY
- Roste fyzická mobilita
- Poznávají svět pomocí pohybů a smyslů
- Reflexy, návyky
- Uvědomění objektů v okolí (zaměření na vlastní tělo→ zaměření na vnější objekty)
- Dělánívěcí záměrně
- Egocentričtí
- TRVALOST OBJEKTU (8./9. měsíc)

PŘEDOPERA ČNÍ STÁDIUM

- (SYMBOLICKÉ PŘEDPOJMOVÉ 2-4 ROKY, NÁZORNÉ 4-7 LET)
- Fantazie (+imaginární kamarádi), živé neživé objekty (animismus)
- Učíme se rozumět slovům, obrazům, gestům a to tak, že jsou to určité symboly něčeho
- Hraní si na něco
- Proč?
- Fenomenismus (svět je takový, jaký vypadá, vazba na přítomnost)
- Absolutismus (každé poznání má jednoznačnou platnost)
- Egocentrické myšlení, neschopnost konzervace kapaliny, počtu

STÁDIUM KONKRÉTNÍ CH OPERACÍ

- 7-11 let
- Logické myšlení, třídění objektů
- Induktivní myšlení, generalizace
- Konzervace, reverzibilita, decentrace
- $3+5=8$ $8-5=3$
- Hlubší sebepoznání, poznání naší jedinečnosti, učíme se vciťovat do ostatních

STÁDIUM FORMÁLNÍCH OPERACÍ

- 12 let+
- Abstraktní pojmy (láska, nenávisť atd.)
- Myslí racionálněji o abstraktních pojmech a hypotetických událostech
- Více rozumí vlastní identitě a morálce
- Více rozumí, proč se lidi chovají, jak se chovají a jsou tak soucitnější

Adolescence (Shakespeare , zimní pohádka)

- „Kéž by nebyl žádný věk mezi desátým a třiadvacátým rokem, nebo kdyby to mládež raději prospala, neboť nedělají nic než prohánějí děvčky, škodí starším, kradou a perou se.“
- Šel by někdo jiný než nějaká ta devatenácti či dvaadvacetiletá horká hlava lovit v tomto počasí“

Periodizace

- Periodizace adolescence se liší v závislosti na kulturních odlišnostech zemí, ze kterých autoři pocházejí
- Mnozí považují adolescenci za období, které začíná pubertou a končí dospělostí, čili věk mezi **10 a 20 lety** (Lerner & Sternberg, 2004; Langmeier & Krejčířová, 2006; Landsford, 2015)
- Rozdíly jsou ale zvláště zřetelné v přístupu k vnitřní diferenciaci období
  - Anglosaští autoři tradičně dělí adolescenci na 3 období: ranou (11 - 13 let) střední (14 - 16 let) a pozdní adolescenci (17 - 20 let) (Macek, 2003; Eschenbeck, Kohlmann, & Lohaus, 2007)
  - Pro naši kulturu je typičtější rozdělení pouze na **ranou adolescenci** (11 - 15 let), označovanou také jako pubescence, a **pozdní adolescenci** (15 - 20 / 22 let) (Langmeier & Krejčířová, 2006; Vágnerová, 2012).

Adolescence

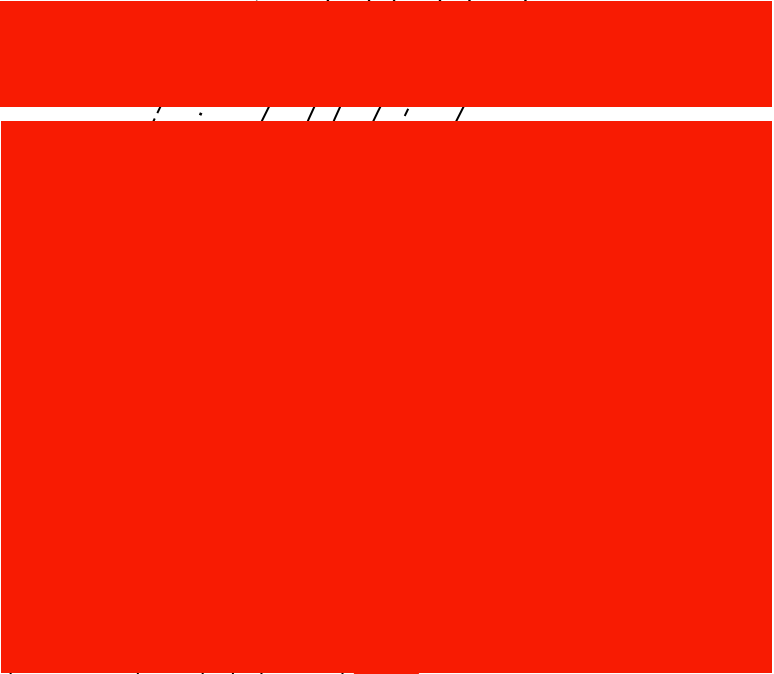
- Identita (Erickson)
- Stádium genitální fáze (Freud)
- Potřeba někam patřit
- Zvýšená míra sebereflexe a hodnocení, větší tendence se srovnávat
- Dochází k poklesu sebehodnocení (negativnější vnímání vlastního sebeobrazu vlivem nástupu puberty a hormonálních změn) (Robins & Trzesniewski, 2005)
- Schopnost abstraktně přemýšlet
- Zesílený sociální vliv vrstevnické skupiny
- Zvýšená tendence prožívat negativní pocity
- Přejít na střední školu- nové sociální vazby, vyšší nároky

Attachment

- Kraaij et al. (2002) tvrdí, že typ citové vazby u adolescentů určuje, jak moc jsou náchylní k potencionálnímu rozvoji emocionálních problémů při vystavení stresu
- Adolescenti s nejistou citovou vazbou více náchylní k depresím, pokud jsou vystaveni stresu

Vývojové úkoly

- Přijetí vlastního těla, fyzických změn, včetně pohlavní zralosti a pohlavní role.
- Kognitivní komplexita, flexibilita a abstraktní myšlení - schopnost aplikovat intelektový potenciál v běžné každodenní zkušenosti.
- Uplatnění emocionálního a kognitivního potenciálu ve vrstevnických vztazích, schopnost a dovednost vytvářet a udržovat vztahy s vrstevníky obojího pohlaví.
- Změna vztahů k dospělým (rodičům, dalším autoritám) - autonomie, popř. vzájemný respekt a kooperace nahrazuje emocionální závislost.
- Získání představy o ekonomické nezávislosti a směřování k určitým jistotám, které s ní souvisejí – k volbě povolání, k získání základní profesní kvalifikace, k ujasnění představ o budoucí profesi.
- Získání zkušeností v erotickém vztahu, příprava pro partnerský a rodinný život.
- Rozvoj intelektu, emocionality a interpersonálních dovedností ve směru ke komunitě a společnosti - tj. získání kompetence pro sociálně zodpovědné chování.
- Představa o budoucích prioritách v dospělosti - důležitých osobních cílech a stylu života.
- Ujasnění hierarchie hodnot, reflexe a stabilizace vlastního vztahu ke světu a k životu (světový názor).

-
- A large red rectangular area on the left side of the slide, partially overlapping the top and bottom edges, which has redacted the text in that region.
- Robins, R. W., & Trzesniewski, K. H. (2005). Self-Esteem Development Across the Lifespan. *Current Directions in Psychological Science*, 14(3), 158–162.
  - Kraaij, V., Garnefski, N., Jan, E., Gebhardt, W., & Maes, S. (2002). Negative Life Events and Depressive Symptoms in Late Adolescence: Bonding and Cognitive Coping as Vulnerability Factors? *Journal of Youth and Adolescence*, 32(3), 185–193.